भवम् दयान्तिमम् । सान्त्यं भवेद्यतिरपि चेद्दुगणद्वैः वा खचिताम्बुतरुचिरे ! प्रभावती" इति श्रुतबोधः ।

प्रभाष पु० प्र+भाष–अच् । १अष्टवसुमध्ये वसुभेदे २प्रकटकथके त्रि० जटा० । घरशब्दे ३८१७पृ० दृश्यम् । तत्र शान्तत्वेन पाठः जटाधरसम्मतः ।

प्रभास त्रि० प्रभासते प्र+भास–अच् । १प्रकटदीप्तियुते २जैनमणाधिप्रभेदे पु० हेमच० । ३कुमारानुचरगणभेदे पु० भा० ग० ४६अ० । ४ऋषिभेदे पु० भा० शा० १६६अ० । ५वसुभेदे पु० हरिवं० ३अ० शान्तंतया पाठः । अष्टमन्वन्तरे ६देवगणभेदे पु० मार्क० पु० ८०अ० । ७सोमतीर्थभेदे त्रिका० "पुण्यं प्रभासं वसुपाजगाम यत्रोडुराट् यक्ष्मणा क्लिश्यमानः" इत्युपक्रमे एवं तु तीर्थप्रवरं पृथिव्यां प्रभासनात्तस्य तु सः प्रभासः" इत्यादिना तत्तीर्थोत्पत्तिमाहात्म्यादिकथा भा० ग० १६अ० आदौ दृश्या ।

प्रभासन्त पु० प्र+भास–बा० झ । १परमेश्वरे २रुद्रे च हरिवं० ११अ० । [त्वात् चरन्मदे २गजे पु० अमरः ।

प्राभिन्न त्रि० प्र+भिद-क्त । १प्रकटभेदयुक्ते प्रभिन्नकटादिस्यव-

प्रभु त्रि० प्र+भू–डु । १स्वामिनि २कार्यसम्पादशक्तियुते "निग्रहानुग्रहे शक्तः प्रभुरित्यभिधीयते" इत्युक्ते ३निग्रहानुग्रहसमर्थे ४विष्णौ पु० "प्रभवः प्रभुरीश्वरः" विष्णुसं० "कामः कामप्रदः प्रभुः" तत्रैव नामान्तरं तत्र प्रकर्षेण भवनात् प्रभुरितिति भाष्योक्तेः "सर्वासु क्रियासु सामर्थ्यातिशयात् प्रभुः" भाष्योक्तेश्च व्युत्पत्तिभेदात् नानाद्वयम् । ५अष्टमन्वन्तरे देवगणभेदे मार्क० पु० ८०अ० ।

प्रभुत्वाक्षेप पु० अर्थालङ्कारभेदे "धनञ्च बहु लभ्यते सुखं येनञ्च वर्त्मनि । न च मे प्राणसन्देहस्तथापि प्रिय ! मा स्म गाः । इत्याचक्षाणया हेतुं प्रियायात्रानुबन्धिनः । प्रभुत्वेनैव रुद्धत्वात् प्रभुत्वाक्षेप उच्यते" । "हे प्रिय ! ते विदेशगमने इति अध्याहार्य्यं बहुधनं सुखञ्च तथा वर्त्मनि पथि क्षेमं कुशलञ्च लभ्यम् । अत्र च मे प्राणसन्देहः न तव शीघ्रप्रत्यागमनस्य बहुधनलाभस्य च सम्भवादिति भावः । तथापि मास्म गाः मा गच्छ अत्र प्रियायात्रायाः प्रियस्य विदेशगमनस्य अनुबन्धिनः पोषकान् हेतून् आचक्षाणया कीर्त्तयन्त्या कयाचित् स्वाधीनपतिकयेति शेषः प्रभुत्वेन स्वाधीनतया एव पतिः रुद्धः विदेशगमनात् निवर्त्तितः तस्मात् एषः प्रभुत्वाक्षेप उच्यते" प्रेम० टीका ।

प्रभुभक्त त्रि० ७तत्० १स्वामिनुरक्ते । "बहवो खलसन्तुष्टाः सुनिद्राः शीघ्रचेतनः । प्रभुभक्तश्च शूरश्च ज्ञातव्याः षड्गुणाः पुनः" चाणक्यः । कुलीने उत्तमे २घोटके पु० शब्दच० ।

प्रभूत त्रि० प्र+भू-क्त । १प्रचुरे अमरः २उद्भूते मेदि० ३भूते ४उद्भूते च शब्दर० । ततः गोषदा०अस्त्यर्थे वुन् । प्रभूतक प्रचुरवचादियुक्ते त्रि० प्रभूतमाह "आढ्यो प्रभूतमादिभ्यः" वार्त्ति० ठक् । प्राभूतिक प्रचुरवक्तरि त्रि० । द्वितीयान्तात् प्रभूतशब्दात् आढ्यो परे धातुनिर्देशे इक् ठक् । एवम् आदिपदात् पर्य्याप्तमाह पार्य्याप्तिक तद्वक्तरि त्रि० ।

प्रभूति स्त्री प्र+भू–भावे क्तिन् नित्तकारादिप्रत्यये परे पस्य गतेः प्रकृतिस्वरः । प्रकर्षेण भवने ।

प्रभूवन् त्रि० प्र+भू–क्वनिप् । सामर्थ्ययुते स्त्रियां ङीप् "वनोर च" पा० नस्य रः । प्रभूवरी यजु० २१।२२

प्रभूष्णु त्रि० प्र+भू–ष्णु । १प्रभावशीले २क्षमे समर्थे

प्रभृति अव्य० प्र+भृ-क्तिच् । तदारभ्येत्यर्थे । बहु०समासे उत्तरपदस्थः । तदादिके त्रि० अमरः ;

प्रभृथ त्रि० प्र+भृ–बा० थक् । प्रकटभरणे ऋ० १।१५२।१२

प्रभेद पु० प्रभिद्यतेऽनेन प्र+भिद–घञ् । १प्रकारे विशेषे । भावे घञ् । २भेदे अमरः ।

प्रभेश्वर पु० तीर्थभेदे शिवपु० ।

प्रम्रंशथु पु० "प्रम्रंशयते नासिकयैव यत्र सान्द्रो विदग्धो जवणः कफस्तु । प्राक्सञ्चितो मूर्ध्नि च पित्ततप्तं प्रम्रंशथुं व्याधिमुदाहरन्ति" सुश्रुतोक्ते नासागतरोगभेदे ।

प्रम्लष्ट त्रि० प्र+म्लुग–क्त । भ्रंशयुक्ते संज्ञायां कन् । शिखावलम्बिमाल्ये चूडातोलम्बमानमाल्ये अमरः ।

प्रमगन्द पु० द्वैगुण्यादिलक्षणषड्विधुतोर्थो मामेव गमिष्यतीति बुद्ध्या परेषामर्थं ददातीति मगन्दो बाहुलिकः निरु० प्रगतो मगन्दं कारणतया ख्यात्या० स० । बाहुलिकपुत्रे ऋ० ३।५३।१४ भा० ।

प्रमण(न)स् त्रि० प्रकटं मनोऽस्य संज्ञाते खलम् अन्तात्वम् । १हर्षयुते अमरः । २सुमनस्के च ।

प्रमात पु० प्रतीचीश्वरजुनयन्दपस्य पुरोहिते कश्यपवंशे १ऋषिभेदे मार्क० पु० १०८अ० । २च्यवनर्षेः पुत्रभेदे भा० आ० ५अ० । ऋदुसमर्द्धिवंशे वागिन्द्रेः ३पुत्रे ऋषिभेदे भा० अनु० १०अ० । नृगस्य पुत्रे ४नृपभेदे । तद्वंश्ये वत्सप्रीतेः ५पुत्रे नृपभेदे भाग० ९।२।१६। ६प्रकटमतियुक्ते त्रि० ।

प्रमत्त त्रि० प्र+मद–क्त । १अनवधानतायुक्ते प्रमादयुक्ते कर्त्तव्येऽकर्त्तव्यताज्ञानेन अकर्त्तव्ये वा कर्त्तव्यताधिया तत्रावधानशून्ये "मत्तं प्रमत्तमुन्मत्तं सुप्तं बालं स्त्रियं